

16.4.2024

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Tikkamäentie 16
80210 Joensuu

Nuorisovaltuuston vastaus lausuntopyyntöön alueellisesta sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissuunnitelmasta vuosille 2024–2027: Outokumpu ja Polvijärvi

Aluevaltuuston hyväksymässä hyvinvointialueen palvelustrategiassa on määritelty sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkko tuleville vuosille. Lähtökohtia palvelujen uudistamiselle ovat pohjoiskarjalaiset ja heidän sosiaali- ja terveyspalvelujen tarpeet ja niiden muutos, henkilöstön riittävyys ja hyvinvointi, hyvinvointialueen talous sekä hyvinvointialueen strategia ja sen mukainen uudistuminen.

1. Lausunnon antava kunta/toimielin

Nuorisovaltuusto

2. Lausunnon kirjaaja

Nuorisovaltuuston puolesta kehittämisasiantuntija Jertta Harinen

3. Millaisia vaikutuksia järjestämissuunnitelmalla on asukkaisiin, asiakkaisiin ja/tai potilaisiin? Onko jokin tietty väestöryhmä, johon suunnitelman vaikutukset erityisesti kohdistuvat? Arvioinnissa voitte miettiä erityisesti palvelujen yhdenvertaisuutta, saatavuutta, saavutettavuutta; hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamista, sekä ihmisten kokemusta hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta.

Suunnitelmalla olisi myönteiset vaikutukset Outokummun alueen terveydenhuoltoon käytävillä henkilöille. Polvijärven alueella saavutettavuus vaikeutuu.

Jos Polvijärvellä ei ole enää hammaslääkäripalveluita, suunterveyden palvelujen saavutettavuus tulee vaikeutumaan. Käynti hammaslääkärissä voi kestää puolikin päivää matkojen kanssa, koska julkista liikennettä ei ole lainkaan Polvijärven ja Outokummun välillä.

Palvelujen saavutettavuudessa/saatavuudessa tulisi ottaa huomioon myös tietosuojaan liittyvät asiat. Esimerkiksi nuorilla tulisi olla halutessaan mahdollisuus käyttää sosiaali- ja terveyspalveluita ilman, että huoltajilla on siitä tieto. Pitkät matkat vaarantavat tietosuojan, koska nuorilla ei välttämättä ole mahdollisuutta liikkua ilman huoltajien kyyditystä tai kyytiä ei ole mahdollista saada lainkaan.

Polvijärvellä on saatavilla mielenterveyspalveluita sairaanhoitajan vastaanottona vain kahtena päivänä viikossa. Muina aikoina ja muut palvelut tuotetaan Outokummun tai Liperin laajan palvelun soteasemalta käsin. Palveluita toivotaan

16.4.2024

lähipalveluina myös Polvijärvellä. Kaikissa mielenterveyspalveluissa ei ole yhdentekevää järjestetäänkö palvelut etä- vai lähipalveluina.

Nuorisovaltuusto näkee, etteivät etäpalvelut ole mielenterveyspalveluissa yhtä luotettavia lähipalveluiden kanssa, sillä etäpalveluissa ei voida varmistaa, että ulkopuoliset henkilöt eivät kuule keskusteluita esimerkiksi koulussa tai kotona.

Luottamuksen kannalta olisi tärkeää pitää ensikohtaaminen lähipalveluna, jolloin vaikeista asioista puhuminen on helpompaa. Näiden palveluiden toimitilat ja niiden sijainti tulisi suunnitella siten, että mielenterveyspalvelut olisivat lähellä nuoren arkiympäristöä ja siten helppo käyttää.

Nuorisovaltuuston mielestä suunnitelma on Outokummun osalta myönteinen, mutta Polvijärven osalta kielteinen.

4. Millaiset vaikutukset järjestämissuunnitelmalla on asukkaisiin, asiakkaisiin ja/tai potilaisiin?

Merkittävän myönteinen

Osittain myönteinen

Ei vaikutusta

Osittain kielteinen x

Merkittävän kielteinen

5. Millaisia ympäristövaikutuksia järjestämissuunnitelmalla on? Arvioinnissa voitte mieltä esimerkiksi liikenteestä ja rakennuksista aiheutuvia ympäristövaikutuksia ja kestävää kehitystä.

Suunnitelman mukaisilla toteutuksilla ei ole merkittävää vaikutusta kestäväen kehityksen osalta. On otettava kuitenkin huomioon rakenteiden ja valmistelujen aiheuttamat haittavaikutukset liikenteelle. Lisäksi ympäristövaikutuksina on huomioitava yksityisautoilun lisääntyminen, kun välimatkat kasvavat ja polvijärveläisten on pakko kulkea yksityisautoilla. Onko mahdollista mieltä kimpakyytiratkaisuja, kun kuljetaan esimerkiksi Polvijärveltä Outokumpuun?

Myös hoitajien ja lääkäreiden liikkuminen lisääntyy heidän kulkiessaan töihin, mikä aiheuttaa ympäristövaikutuksia.

Digitaalisten palvelujen lisääntyminen vähentää ympäristövaikutuksia.

6. Millaiset ympäristövaikutukset järjestämissuunnitelmalla on?

Merkittävän myönteinen

Myönteinen

Ei vaikutusta

Kielteinen X

16.4.2024

Merkittävän kielteinen

7. Miten arvioitte järjestämissuunnitelman vaikuttavan hyvinvointialueen kustannuksiin ja resurssien riittävyyteen? Siirtykö suunnitelman toteutuksen myötä kustannuksia muille tahoille, esimerkiksi kunnille tai asiakkaille? Mitkä ovat taloudelliset vaikutukset lyhyellä ja pitkällä aikavälillä?

Taloudelliset vaikutukset ovat pääsääntöisesti myönteisiä, jos nuorten ennaltaehkäiseviin palveluihin panostetaan riittävästi. Jos ennaltaehkäisevät palvelut eivät toteudu riittävällä tasolla, taloudelliset vaikutukset ovat pitkällä aikavälillä kielteisiä.

Kustannuksia saattaa siirtyä kunnalle mahdollisten ympäristö- ja rakennemuutosten myötä esimerkiksi liikennejärjestelyistä. Taloudelliset vaikutukset ovat pitkällä aikavälillä kohtuulliset, mutta lyhyellä aikavälillä merkittävät.

Polvijärveläisille asiakkaille tulee lisäkustannuksia, kun he liikkuvat palveluiden perässä pitkiä matkoja paikasta toiseen.

Digitaalisten palveluiden tarjoaminen on taloudellisesti kannattavampaa kuin esimerkiksi tilojen ylläpito.

8. Millaiset vaikutukset järjestämissuunnitelmalla on hyvinvointialueen talouteen?

Merkittävän myönteinen

Myönteinen X

Ei vaikutusta

Kielteinen

Merkittävän kielteinen

9. Miten järjestämissuunnitelma vaikuttaa hyvinvointialueen henkilöstön riittävyyteen? Arvioinnissa voitte miettiä esimerkiksi vaikutuksia hyvinvointialueen henkilöstön saatavuuteen sekä pito- ja vetovoimaan.

Henkilöstö tulisi todennäköisesti tulevaisuudessa riittämään, mikäli suunnitelman mukaiset muutokset suhteutetaan henkilöstömäärään.

10. Millaiset vaikutukset järjestämissuunnitelmalla on hyvinvointialueen henkilöstön riittävyyteen?

Merkittävän myönteinen

Myönteinen X

Ei vaikutusta

Kielteinen

Merkittävän kielteinen

16.4.2024

11. Muita huomioita järjestämissuunnitelmaan liittyen

Etävastaanotot ja yleensäkin digipalveluiden lisääntyminen on nuorten osalta positiivinen asia, sillä ne ovat heille arkipäivää. Digipalvelut madaltavat kynnystä ottaa yhteyttä tai hakea apua ongelmiin. Tämä ei kuitenkaan toimi kaikissa palveluissa.

Järjestämissuunnitelmassa henkilöstö ja talouden riittävyys tulee arvioida tarkoin.

Nuorisovaltuusto

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue – Siun sote